

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

X. Iacob. Sadol. S.R.E. Card. Gulielmo Poieto S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

est, et si egrè ab ecclesia mea diuellor, mihi què cum hoc iter, non recò in Vrbe mansio in omnem partem incommoda futura est, nam quando exculatio, qua viuis fueram, accepta non est, ea quæ hinc inueni necessaria sunt, comparo: meque his vigintriduarumque insignisque beneuolentiæ, statui meum ad officium pertinere, scribere hæc ad te, & tibi, si vnquam alius, nunc quidem quam maximè, meam operam, studium, beneuolentiamque deferto. Futurus enim sum in eis locis, in quibus, quo sim in te animo, multo illustrius tibi declaraturus sum, quam declarare poterim in his, in quibus ad hæc tempus fui. Itaque quæ de laude de honore, de virtutibus tuis mihi agenda, & commemoranda erunt, vel in nostro senatu, vel ad Pontificem, vel apud reliquos ordines, agam ipse per me: nec expectabo de ea re literas & admonitiones tuas. Si quid præterea erit, quod tu meam operam diligentiamque requiras, si me feceris literis tuis certior, dabo operam vt intelligas, te id non frustra fecisse. Vnum est, quod ego melio vsu rerum & obseruatione præteritorum euentuum doctus, animaduerti à vobis, & in memoria haberi cupio: id porro est, vt sedis apostolicæ honorem & autoritatem, coniunctionemque cum ea, vobis cordi esse omnibus signis ostendatis: hoc enim si fiet, omnia vobis profecto erunt faciliora. Sed sapientia pauca, vt dicitur. Illud etiam à te mi humanissime Poiete postulo, vt omne quicquid ego sum, aut esse possum, regi nostro meis verbis pollicear & deferas. Parum latè fortasse & prudentia mea & auctoritas patet. Sed certè quæ ab integerrima fide, & summo amore postulanda sunt, ea illi à me non deerunt, si quid vsu veniat, in quo gloriæ illius & maiestati inferuire possim. Extremum est, vt meas absentis, & meæ ecclesiæ res, negotia, iura, iurisque huius patriæ mihi charissimæ salutem & tranquillitatem, tue humanitati, fidei, virtutisque commendem: abs te que petam, quod tibi pro tua præstanti autoritate agere facillimum est, vne quid aut mihi absentis aut meis hic presentibus oneris, molestiæ, iniuriæque à vestris inferatur. Vale, & nos mutuo diligite. *Carpent. XIII. Calend. Martij, M. D. XLII.*

X.

JACOB. SADOL. S. R. E. CARD.
Gulielmo Poieto S. P. D.

Et ite quæ tibi dudum aduersa euenerunt, pro nostra amici. Ita vehementer dolui: & nunc, quod audio te tibi esse atque tui restitutum, pro eadem nostra coniunctione gratulor: etsi videtur fortunæ tuæ aliquid fortasse detrimenti accepisse. Sed in tanta

in tanta tempestate, & maximorum periculorum procella, quae tibi inimici & invidi tui concitarant, cum & caput, & fama fortuna tuae essent in discrimen adductae, saluo capite quocumque modo euadere, magnum profecto fuisset visum: nisi illud tibi maius multo esset, quod in tantis inimicitiis potentissimorum hominum, tot infidiis, tam multorum contra te concordis & consentientis calumnia, ad extremum tamen innocentia ipsa tua, certum sibi ac viam ad salutem inuenerit. Quam ego tibi maximorum incommodorum, quae cepisti, consolationem esse non dubito. Quid enim nobis est interius, magisque conuictum, a quo letari magis iure debeamus, quam conscientia cuique bene actae vitae: quae in quocumque inest, is & in aduersis rebus teriturus, & in periculis fidens, & contra omnem calumniam fortissimo animo est: quemadmodum qui sem te fuisse ipsa restitit indicio. Equidem nunquam ipse de tua virtute ac fide dubitauit. Sed ut vulgus est hominum, apud quos Principum longae potestatis & grauis est autoritas, ut quisque in crimen, & in iudicium vocatus est, ita statim non Regi, sed reo criminis culpa inferitur: quae ipsi Reges errare non possunt. Quam nunc de te hominum suspitionem, si quae fuerat suscepta, haec rebus omnibus diligentissimè excussis, post longam & grauem disquisitionem, tui liberatio penitus extinxit. Itaque qui antea virtutis tuae lumen non bene perspexerant, postquam illa prodire in publicum, & certare palam cum iniuria & cum iniquitate coacta est, vicitque tandem ipsa fraudem & improbitatem, non solum videant illud, sed laudent etiam, & admirentur necesse est: ut maior nunc quidem apud omnes vir appareas, quam paulo ante fuisti, tum cum in illa occupata & negotiosa vita, tamen eras maximus. Sed illic inuidia, & aemulatio, & iniquorum fraudes plus potuerunt, quam integritas tua. In hoc autem otio ad quod es compulsus, felicitas (ut ego quidem iudico) & optanda calamitate, cum tantum valeas ingenio, quantum mihi optimè notum est, usque non iuris ciuilius scientia duntaxat, sed optimis etiam & liberalissimis artium ingeniarum studiis instructus, quae tibi maximè iucunda atque gratia in tali tuo tempore esse possunt: teque (ut ante dixi) & culti tui, & ipsorum inimicorum tuorum de te iudicium, ab omni iam indigna suspitione vindicet: debes (opinionem quidem mea) non solum pacato ferre animo ea quae acciderunt: sed gaudere etiam & letari, quod ex turbulento & agitato tot ambitionum ac invidiarum fluctibus mari, in tutum & tranquillum portum aliquando sis pertectus. Quod si (ut decet virum fortem magnamque) & senseris ita & egeris, cum meam pristinam de tua virtute opinionem confirmaris, tum istius tuae firmitatis atque constantiae vberem apud omnes fructum laudis feres. Ego, sicut fides mea, de

nostra

Multa mura benevolentia postulat, cum tibi defero quicquid
me est, aut opis ad leuandum, aut ingenij ad consolandum in-
commodum tuum, tum tibi imprimis hoc esse persuasum volo,
nemine te habere fortasse, qui tui amantior, quam ego sim, esse
possit. Qui vero fidelius aut constantius amicitiae memoriam
rueat, habere te quidem certe neminem. Vale. Romae, V. Idus
Novembrii, M. D. XLVI.

X I.

JACOB. SADOLETUS S. R. E. CARD.

Idem Petro Carafa, S. R. E. Cardinali S. P. D.

MAXIMA cum animi mei latitia legissem tuas literas (si-
gnificabant enim humanitatem & benevolentiam erga me
eam, quam in alleuando fidei meae onere adhibuisses: quod ego
tuum imprimis erga me officium a tua virtute & prudentia postu-
laui) mihi eadem ad me litera detulissent querelam quandam
molestiarum, quas sustines, & non obsecrum iudicium
dolens tui, quae video tibi in animo exortum propter temporum
calamitates, quibus & intus & extra sic premimur & urgemur, ut
consolationem viliam vix possit quisquam, quamuis sapiens, in-
uenire. Sed ego qui ad dandum tibi consilium aptus non sum, ta-
men conhibeo te, cum temetipsum respexeris, nec exijs quae extra
te, sed quae in ipso sunt, expenderis, multas repetiturum ad te
eccliam vias. Omnino cuncta & ad impetu hostium infesta,
& seditionibus, ac sectis, quae inter nos ipsos ardent, grauius vexa-
ta sunt: ac mihi praesertim hominum, qui vbiq; sunt his temporibus
ac moribus vehementer infensus. Sed tamen in quo culpa no-
stra non est, ad animo aequo omnes ferre debemus. Sed non ingre-
datur ad disputandum, neq; tibi meam sapientiam ostentabo, quae
proctus nulla, magisq; ea mihi abs te est metuenda. Quod partium
est meorum & mei muneris, id facere conabor: ut tibi agam pro
tuo erga me singulari merito gratias, quas equidem habeo agoq;
maximas rety obsecro: ut quae restant ad res illius monachorum
ordines, qui meae fidei crediti sunt, constituendas, eodem quo in-
firmis consilio prudentiaque gubernes: quo quidem nihil mihi
accidere potest gratius. Vale. Carpent. II. Nonas Septemb. 1559.

XII.

JAC. SADOL. S. R. E. CARD. FRAN-

cisco Quignonio Cardinali sanctae Crucis S. P. D.

Quas postremas accepi a te literas, eis non respondi, quo-
niam tu ex Vrbe per aestatem in alia loca salubriora seces-
sas.